
Jakub Marek: Bez vášně se věda dělat nedá

Mgr. Jakub Marek, Ph.D. , vystudoval na Fakultě humanitních studií UK bakalářský obor Studium humanitní vzdělanosti, magisterský obor Obecná antropologie – Integrální studium člověka a následně i doktorský obor Antropologie. V roce 2011 obdržel prestižní Hlávkovu cenu. Dlouhodobě působí v Akademickém senátu UK a FHS UK a v dalších orgánech univerzity a fakulty. V současné době působí a vyučuje na FHS UK, kde je zároveň vedoucím Katedry obecné antropologie.

Proč jste si vybral studium na FHS? Byla to Vaše první volba?

Můj původně zamýšlený obor byla kulturní antropologie, a proto jsem si dával tři přihlášky – do Plzně, na kulturologii a na FHS . Pak jsem si vybíral mezi Plzní a FHS, což jsem si už moc nevybíral, dal jsem přednost FHS.

Proč?

Mně se tady líbilo. Líbilo se mi v Jinonicích. A líbili se mi lidé, co jsem tam potkal tenkrát, a taky mi FHS doporučoval učitel na střední škole.

Když říkáte, že se Vám líbili lidé, znamená to, že jste si našel přátele, kamarády hned?

Mě zaujala moje zkušební komise.

Vzpomenete si na předmět, který vás tehdy nejvíce bavil?

Těch bylo samozřejmě víc. V tu dobu jsem měl strašně rád kurzy Richarda Žiky . Jako by je dodneška neměli všichni velice rádi. Tenkrát přednášel hlavně o Kantovi, z velké části díky jeho přednáškám jsem se začal vážně věnovat filosofii . Dalším z těch lidí, co mě zaujali u přijímaček, byl Josef Kružík . Chodil jsem k němu do prosemináře, a to pro mě

byla podobně podstatná zkušenost. Potom třeba z té antropologie, na kterou jsem původně šel, a u které jsem zůstal jen tak zčásti, byly tenkrát v Legerce skvělé přednášky Ivo Budila, což popravdě dnes působí trochu ironicky, protože to byly přednášky na osnově jeho nechvalně slavného *Za obzor západu*. Ty si taky do dneška pamatuji, měly na mě velký vliv. A to je jen za ten prvák.

Bylo něco, s čím jste měl naopak při studiu problém?

Nepamatuji se, že bych měl vyloženě nějaké problémy. Mně se studovalo dobře. Ekonomii jsem samozřejmě rád neměl. To je docela pochopitelné. Tu jedinou zkoušku jsem musel opakovat.

Máte se studiem spojený i nějaký silný zážitek, který se přímo studia netýkal?

Počítá se manželství? Moje manželka Alena, která působí na [Historické sociologii](#), je mojí spolužačkou od prváku bakaláře.

Po bakalářském studiu jste studoval obor Obecná antropologie, taky na FHS. Uvažoval jste, že byste na magisterské studium šel někam jinam, nebo jste jistě věděl, že zůstanete?

Moc neuvažoval prostě proto, že od konce prváku na bakaláři až do konce doktorátu jsem setrval studoval u [Ládi Benyovszkyho](#), takže jsem prostě zůstával u svého učitele. Tím se to pro mě rozhodlo, neměl jsem důvod odcházet.

Na FHS jste vystudoval i doktorský obor Antropologie a dodnes zde vyučujete. Nemáte někdy FHS už trochu dost?

Já mám dlouhodobě FHS dost, ale to neznamená, že tady nebudu a že to zároveň tady nemám rád. Je to trochu takové manželství, že jo? (smích)

Nedávno jste se dokonce stal vedoucím Katedry obecné antropologie, co to pro Vás znamená?

Obecná antropologie bývala pojmem, který vyjadřoval hlavní jádro zájmu téhle fakulty. Fakulta humanitních studií je přeci fakultou věd o člověku, ostatně právě takto se jmenuje v německém překladu, a explicitní vědou o člověku je antropologie. Co znamená to „obecná“? O tom v poslední době hodně diskutujeme a já sám považuji za svůj úkol obhájit do budoucna to dobré, co katedra mnoho let předává. Interdisciplinaritu, širší rozhled, konfrontaci stanovisek, pluralitu a rozmanitost.

Když se dnes díváte na svoje studenty, jsou stejní, jako jste byl tehdy Vy?

Nejsou, což říká každý, kdo se dívá s odstupem deseti let v libovolné profesi. Některé rozdílů jsou ale nepopiratelné: dříve nebylo zvykem, aby všichni během studia pracovali a měli téměř plný pracovní úvazek. A bohužel trochu platí, že je obtížnější najít se současnými nastupujícími studenty společnou řeč o tom, co je zajímavé, co se jich dotýká. Bez podobné intelektuální vášně se věda a filosofie zvláště vlastně neobejde.

Na FHS předsedáte disciplinární komisi, což je sice činnost záslužná, ale jistě ne příliš zábavná nebo příjemná. Berete to jako poslání?

Já jsem byl osloven paní děkankou. Ještě předtím, když končil děkanát Benyovszkyho, tak mě oslovoval nejprve on, abych se komise ujal. Na univerzitě se nedělá všechno, co je jen pracovní náplň a co člověk musí dělat, ale k univerzitě patří, že někdy děláme i věci, které jsou součástí toho, co považujeme za akademickou kulturu, nějakou, řekněme, širší roli univerzity, nebo akademickou obec jako takovou. Čili proto působím v Senátu UK a jiných orgánech univerzity a fakulty. Vždy jde o něco podstatného, celkově snad i o poslání. V disciplinární komisi jde spíš o to, že bych byl rád, aby to celé fungovalo. Aby se odstranily určité nešvary, aby to fungovalo poměrně automaticky, institucionálně. Aby studenti věděli, co nemají dělat, a nedělali to. Aby učitelé, a studentští zástupci, kteří sedí v disciplinární komisi, věděli, jak ty případy posuzovat, a aby se řekněme úroveň etiky a morálky akademického psaní zvedla. Za to bych byl prostě rád.

Takže vnímáte jako problém plagiátorství na FHS?

Určitě. Samozřejmě. Je to problém obecně na každé fakultě, v celém vysokém školství, nejen u nás, ale všude. Na humanitních oborech je to celkově nejhorší. V humanitních oborech je hodnota Vaší práce i ve formulační úrovni, plagiace tu není jen o přebírání jakýchsi fakt, nebo jako v přírodních vědách, že bych někomu ukradnul výsledky výzkumu, že bych si našel něco v mongolštině, co nikdo jiný nezná, a opublikoval to. V humanitních oborech jde o trošičku víc. Ano. Je to velký problém.

Abychom neskončili tak negativně, říkal jste, že se Vám líbila budova v Jinonicích, ale v současné době máte kancelář ve Veleslavíně, kde právě sedíme, líbí se Vám i tady?

Mně se tady líbí strašně. Je to ale rozhodně docela daleko. Já bydlím za rohem. My tady máme s našimi sportovci, myslím, velice dobré vztahy a jsme velice rádi, že tu můžeme mít kanceláře. Je to tady prostorné vzdušené a skvěle se tady pracuje.

Sára Wienerová

10. 10. 2017